

**Regulatorna agencija za elektronske
komunikacije i poštanske usluge (RATEL)**

**Beograd
16.10.2014.**

11000 Beograd
Višnjićeva 8

Predmet: Komentari kompanija Kopernikus Technology, Radijus Vektor d.o.o i Telemark Systems d.o.o. na "Izveštaj o analizi veleprodajnog tržišta terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži"

Poštovani,

Zahvaljujemo vam se na prilici da dostavimo svoje komentare u sklopu javnih konsultacija o izveštaju o analizi veleprodajnog tržišta terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži (tržište 3).

Iskoristićemo ovu priliku da vam posebno ukažemo da su operatori potpisnici ovog dopisa virtuelni operatori i da u skladu sa tehničkim modelom ne sadrže deo mreže u kojima se vrši terminacija poziva. Imajući u vidu da smo prilikom registracije našeg poslovanja u okviru postupka koji sprovodi Regulatorna agencija za elektronske komunikacije (u daljem tekstu: Agencija) na ovo ukazali u opisu tehničkog rešenja, iznenadilo nas je da je Agencija operatore potpisnike uključila u analizu tržišta terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži.

Kao operatori koji već posluju u segmentu tržišta distribucije medijskog sadržaja i obezbeđivanja pristupa internetu krajnjim korisnicima, javnu telefonsku uslugu putem fiksne mreže, našim korisnicima bismo hteli da ponudimo pod konkurentnim uslovima, a ne na način koji bi se negativno odrazio na cenovnu politiku tržišta i time ugrozio naše korisnike. Javna telefonska usluga na ovaj način bi trebalo da predstavlja dodatnu pogodnost našim korisnicima, a ne prosti izdatak ili dodatnu barijeru za korisnika da napusti našu mrežu.

Opšti komentar na tekst izveštaja o analizi veleprodajnog tržišta terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži (tržište 3) tiče se definisanja tržišta terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži. Na osnovu predloga izveštaja može se zaključiti da Agencija definisala umesto jednog, onoliko tržišta koliko ima postojećih, odnosno potencijalnih tržišnih učesnika. Kako tržište nije jedna mreža, odnosno nema tržišta ukoliko ne postoje logičke i fizičke mogućnosti da usluge u mreži jednog operatora pruži drugi operator. U tom pogledu, predlažemo da Agencija izvrši reviziju ovog dokumenta i da u skladu sa smernicama Evropske komisije 2002/C165/03 na koje se pozivate u tekstu izveštaja, odredite operatore sa ZTS u skladu sa prihodima ostvarenim od terminacije poziva (tačka 77). U skladu sa tehničkim karakteristikama naših rešenja za pružanje javne telefonske usluge, kao i činjenice da još uvek nismo otpočeli pružanje istih, ne vidimo pravno osnovanog razloga zbog kog bi bili imenovani za operatora sa ZTS.

Regulacija cene terminacije poziva radi se u cilju obezbeđivanja konkurentnosti na maloprodajnom tržištu, u ovom slučaju, javne telefonske usluge u fiksnoj mreži, odnosno u cilju posredne regulacije maloprodajnih usluga – smanjivanje barijera za ulazak na tržište kroz smanjivanje troškova

terminacije, obezbedilo bi veći broj alternativnih operatora, pa samim tim i veći broj ponuda na tržištu, iz čega sledi takmičenje u cenovnoj politici, koje vodi ka smanjivanju maloprodajnih cena.

Predlog Agencija da pored imenovanja svih postojeći i novih operatora za operatore sa ZTS, da se istima reguliše cena terminacije poziva i to tako da se ista poveća. Po predlogu teksta Telekom Srbija bi zadržao postojeću hijerarhiju cena, uz pravo da traži lokalno povezivanje gde za to ima uslove, dok bi ostali operatori imali jedinstvenu cenu terminacije poziva kao u slučaju definisanja cena terminacije za usluge univerzalnog servisa (jedinstvena cena terminacije bi se računala na osnovu proporcije terminirajućeg saobraćaja po cenama koje se primenjuju za usluge terminiranja saobraćaja Telekoma Srbija). Trenutna cena terminacije poziva usluga univerzalnog servisa iznosi 0,81 RSD/min i ista je uvedena ne kao najbolje, nego kao kompromisno rešenje usled neslaganja Telekoma Srbija da se primeni cena lokalne terminacije poziva. Sledi, ovako visoka cena cena terminacije poziva nastalo je po sili prilika i nikada nije predstavljala dobar model regulisanja cena.

Povećanje cena terminacije sa sobom posledično dovodi i do povećanja troškova, odnosno povećanja barijere za ulazak novih operatora i neminovno do povećanja cena usluga što će ponudu alternativnih operatora na tržištu učiniti nekonkurentnom. Suprotno poznatoj i pozitivnoj praksi u Evropskoj uniji, Agencija analizom tržišta iskazuje nameru regulacije tržišta tako da ista dovede do smanjenja konkurentnosti. Ovakva atmosfera pogoduje samo operatoru sa najznačajnim tržišnim udelom.

U skladu sa smernicama Evropske komisije 2002/C165/03, određivanje operatora za operatora sa ZTS i nametanje regulatornih obaveza vrši se u slučajevima kada se tržište smatra nekonkurentnim usled poslovanja takvog operatora – kako kablovski operatori nisu započeli svoje poslovanje u ovom segmentu tržišta, po ovom principu oni ne bi trebalo da se smatraju operatorima sa ZTS.

Imenovanje za operatora sa ZTS operatora koji nisu započeli svoje poslovanje, radi se u slučajevima kada postoji pretpostavka da će taj novi operator ući na tržište sa većim cenama. U skladu sa tekstom izveštaja o analizi tržišta, Agencija je ta koja sama inicira posredno povećanje cena, iako operatori potpisnici žele da na tržište uđu sa nižim, konkurentnim cenama u odnosu na najvećeg tržišnog učesnika. Sledi, ovakva regulacija ne pokazuje poslovnu osnovanost pozitivnog poslovanja alternativnih operatora i na taj način sama po sebi unosi barijeru za ulazak novim operatorima na tržištu.

Operatori potpisnici nisu vertikalno integrisani u pogledu pružanja javne telefonske usluge i u trenutku sprovođenja analize nemaju tržišno učešće na tržištu pružanja javne telefonske usluge. Stoji da kao kablovski operatori imamo razvijenu pristupnu mrežu, ali usled barijera koje nameće ova analiza tržišta, postavlja se pitanja isplativosti pružanja javne telefonske usluge, pa u svetlu toga, i koliko postojeća pristupna mreža jeste benefit našem položaju na tržištu.

Nadamo se da će uvažiti komentare koje vam ovom prilikom dostavljamo, razmotriti naše argumente i u cilju dalje liberalizacije tržišta izvršiti neophodne i suštinske izmene dokumenta i isključiti ova tri operatora iz dalje regulacije.

Za sve dodatne komentare i informacije, budite slobodni da nas kontaktirate.

Kontakti:

Kopernikus Technology – Branko Đoković (e-mail: branko@kopernikus.rs)

Radijus Vektor d.o.o. – Milovan Nikić (e-mail: milovan.nikic@radijusvektor.rs)

Telemark Systems d.o.o. – Vladimir Milosavljević (e-mail: vladimirm@telemark.rs)

Nebojša Ristić
direktor ogranka Kopernikus Technology Internet